

ТРКАЛИШТЕ И СПОРТСКА ИГРАЛИШТА

Припрема: Др Војин Дреновац

Земљиште на Палилули названо Тркалиште било је пре сто година предграђе Београда. Налазило се иза Старог гробља пресељеног са Варош-капије 1828. године код цркве Св. Марка. Тркалиште је обухватало простор од око 1800 метара. Граничило се источно Битољском улицом (данас Илије Гарашанина), јужно путем што води ка Новом гробљу од Вуковог споменика до “Жагубице”, западно Цариградским друмом (данас Краља Александра) и северно Старим гробљем (данас зграда Правног факултета и С.Ц. Ташмајдан). Терен је назван Тркалиште јер су на том простору приређене прве трке у Београду, а доцније су приређиване фудбалске утакмице, соколске приредбе и пешачке трке. Редовне коњске трке уведене су 1863. године на основу личне наредбе кнеза Михаила. У том смислу написана су правила која је саставио кнежев секретар Димитрије Јоксић. Кнез је одређивао и знатне суме новца као награде из државне касе. Тако је 1863. године прва награда износила 100, друга 25 дуката цесарских. То је све рађено како би се популарисало коњарство. Године 1864. подигнута су седишта о чему “Србске новине” пишу: “...Грађење је извршио Илија Ђорђевић, устабаша еснафа дунђерског, с Јанаћком Костићем и више њих. Они су наплаћивали: место у првој клупи 9, у другој 7, а у трећој 6 гроша чаршијских. Ако би ко желео да има за себе и своју фамилију чардак или би се две-три фамилије

Зграда Универзитетске библиотеке “Светозар Марковић” подигнута 1926 године - Арх. Драгутин Ђорђевић и Никола Несторовић

сложиле да такав имају, могли су се погађати са реченим мајсторима пошто да им исти саграде. Билете за трке продају се од првог маја у еснафској кафани Стојана Симића, испод Царског Краљевског аустријског конзулата...“ Почетком XX века трке су се приређивале на Бањици, а уочи балканских ратова на терену код “Цареве Ђуприје”, где је крајем прошлог века постојао велики државни лозни расадник. По укидању расадника земљиште је издато у закуп тадашњем “Колу јахача кнез Михаилу” уз годишњу закупнину од једног динара. Од тада се на том терену приређују коњске трке. Ту су одржани Први и Други српски дерби

1911. и 1912. године као и Први југословенски дерби 1921. године. Добитник дербија 1912. и 1921. године био је Славко Тодоровић, познати бињецина.

Преласком “Кола јахача” на терене Цареве Ђуприје терен старог Тркалишта преуређен је за спортске приредбе. У парку “Ђирила и Методија”, према Битољској улици било је игралиште фудбалског клуба “Српски мач”, основаног 1906. године. На терену где је зграда Техничког факултета простирало се игралиште клуба “Велика Србија”, које је основано 1913. године а од 1920. године названо је С.К. “Југославија”. У истом правцу где је

сада Универзитетска библиотека налазило се игралиште БСК-а, основано 1911. године. На игралишту офарбаним бојама српске тробојке и жицом иза голова, са неколико редова клупа, играле су утакмице између разних тимова. Тако је у лето 1914. године за време рата, приређена утакмица у корист Српског Црвеног крста којој је присуствовало око 300 гледалаца. Играла је репрезентација Београда против тима савезничке војне мисије састављеног од Руса, Енглеза и Француза. Утакмица је прекинута због бомбардовања. За време прве окупације игралиште је било потпуно запуштено, Аустријанци су на њему сејали кукуруз. Терен је био пооран, зарастао, у коров и без ограда. По закључењу мира, иницијативом Данила Стојановића, популарног Чика-Даче, и осталих чланова клуба, игралиште је

Зграда Државног архива Србије

нивелисано и већ крајем пролећа 1919. године имало је свој предратан изглед. Дограђено је 1921. године. Подигнуте су трибине, велика почасна ложа и засебна ложа за функционере. Од 1925. године игралиште је пресељено на место где је данашњи стадион “Црвене звезде”.

Преуређењем спортских игралишта Тркалиште је преуђено за соколске приредбе, пешачке трке и партијске зборове. На једном делу Тркалишта према Београдској улици била је првих година после првог светског рата смештена марвена пијацица. Данас су на терену некадашњег Тркалишта подигнуте велике зграде: Правног факултета, хотела “Метропол”, Државне архиве РС, Универзитетске библиотеке “Светозар Марковић” и техничких факултета.

**Корисћен материјал: Из старог Београда - Живорада Јовановића
У следећем броју:
Торчиште - пијацица**

PRAVNI SAVETI
ADVOKATA IVANA ŠTERINIĆA

ZVANIČNA PROMENA IMENA

“Ja imam jedno pitanje, naime promenio sam ime i prezime ovde u Americi i sada na mojoj green card (permanent resident) piše

moje novo ime, međutim u mom Jugoslovenskom pasošu mi je još uvek staro ime i prezime. Interesuje me šta će biti ako, recimo, otputujem iz Amerike u Jugoslaviju ili na neku drugu destinaciju, kada se budem vraćao? Da li ću imati neki problem na granici pri ulasku u Ameriku? Inače imam papir od suda u kome piše da sam legalno promenio ime.

Hvala vam mnogo na pomoći.

Z.”

Poštovani Z.,

Mi Vam savetujemo da što pre promenite ime i u Jugoslovenskom pasošu, kako biste izbegli moguće komplikacije dvojnog identiteta. U međuvremenu, ako morate negde hitno da otputujete, ne bi trebalo da imate problema dok god zadovoljavate imigracione uslove zemlje u koju putujete, i dok je Vaš Jugoslovenski pasoš važeći. U takvim situacijama pri povratku u Ameriku morate sa sobom da imate sudsku odluku o promeni imena da biste potvrdili svoj identitet.

Ivan Šternić

Pitanja nam možete poslati na sledeću adresu:

Sternic Law Offices
161 North Clark Street, Suite 4700
Chicago, IL 60601
www.Sternic-Law.com
Tel: 312-337-9098

NAPOMENA ČITAOCIMA VAN ILLINOIS-A

Savete koje dajemo su u skladu sa zakonima države Illinois. Odgovori na ista pitanja mogu da se razlikuju od države do države. Zbog toga Vam perdlazemo da se posavetujete sa advokatom koji radi u Vašem gradu da biste dobili odgovor koji je adekvatan Vašoj situaciji.